

900 let od první písemné zprávy o Kyjově

První doklady o osídlení území, na němž se dnešní Kyjov rozkládá, bychom časově mohli zařadit do starší doby kamenné. I další, mladší artefakty dokládají kontinuální osídlení až do dnešních dnů.

Od roku 1126, kdy se datuje první písemná zpráva o městě, do roku 1539 patřil Kyjov (Kigiow) klášteru Hradisko u Olomouce, který město z důvodu nedostatku financí často zastavoval. Tak se během těch více než 400 let vystřídalo na Kyjově několik zástavních pánů.

V roce 1539 klášter město prodal. Novým majitelem se stal moravský zemský hejtman Jan Kuna z Kunštátu. Po jeho smrti připadl Kyjov jeho synům, ale ti jej nejdříve zastavili a nakonec prodali Janu Kropáčovi z Nevědomí a na Litenčicích. Proti novému pánu se ale ve městě vytvořila opozice vedená Václavem st. Bzeneckým, která 11. května 1548 podala ke králi Ferdinandu I. žádost, aby je přijal za poddané své komory. Král žádosti vyhověl, když Kyjovští slíbili, že sami vrátí Kropáčovi sumu, kterou za Kyjov zaplatil. Tak se také stalo a 18. srpna 1548 se jim listinou dostalo královského slibu, že Kyjov nebude nikdy ani zastaven, ani prodán. Město získalo z nového postavení pochopitelně značné výhody. Během následujících desetiletí dochází ke stavebnímu i hospodářskému rozvoji města, v 18. století přicházejí do města nejdříve kapucíni a poté i piaristé, kteří se zasloužili o rozkvet školství, v 19. století zde vzniká několik průmyslových podniků (hnědouhelné doly, sklárna...), které poskytují zdejším obyvatelům možnost obživy. A jak známé přísloví říká, nejen chlebem živ je člověk, dochází právě v onom 19. století a také začátkem 20. století k založení různých spolků, které poskytují lidem také sportovní a kulturní vyžití (Čtenářský spolek, Sokol, divadelní spolky...).

Podobně jako většina moravských měst měl i Kyjov ve 2. polovině 19. století německé obecní zastupitelstvo, i když Němci byli ve městě v menšině. Významným datem pro počestění obecní správy byl rok 1896. V tomto roce zvítězila po dlouhých volebních bojích česká kandidátka a bylo zvoleno první české obecní zastupitelstvo, v jehož čele stanul starosta JUDr. Josef Galusek.

Do dějin města se na konci 19. století zapsala i událost, místním známá jako „aféra hier“. Událost bezprostředně souvisela s tendencí o počestění Kyjova. V roce 1899 se ve městě konalo kontrolní shromáždění záložníků, při němž se někteří z nich místo německého „hier“ hlásili českým „zde“. Vojenští velitelé hodnotili tuto opovážlivost jako spiknutí proti vojenské moci a provinilci byli odsouzeni a uvězněni.

V roce 1914 vypukla 1. světová válka a mobilizaci se nevyhnuli ani kyjovští muži. Mnozí z nich během války zběhli od svých jednotek a vstupovali do legií ve Francii, Itálii i Rusku, někteří se z války už nevrátili. I pro město samotné bylo toto období velmi těžké. Kromě nedostatku základních životních potřeb sužovaly město tisíce haličských uprchlíků, kteří zde zůstali až do konce války. Ani rakouské úřady nezapomněly na rebelantské město a Kyjov byl vystaven ostré perzekuci. Ve druhé polovině roku 1914 se v Kyjově objevily letáky s provoláním k našemu národu, jejichž opisování a rozšiřování se trestalo jako velezrada. Dne 10. prosince byli zatčeni a do Vídně před divizní soud odvezeni všichni, kteří přišli s letáky do styku. 7 občanů bylo obžalováno ze zločinu velezrady a odsouzeno k trestům smrti. Až po intervencích poslanců jim byly tresty zmírněny na dlouholeté žaláře. Zanedlouho následovala odveta ze strany rakousko-uherských úřadů: 26. prosince 1914 bylo rozpuštěno městské zastupitelstvo a správu města převzal vládní komisař Dr. Jindřich Pánek, v roce 1915 bylo uzavřeno gymnázium, ve městě vládlo udavačství, na které doplatili někteří kyjovští občané. Vrcholem všeho byla sebevražda lidmi oblíbeného kyjovského starosty a lékaře, MUDr. Severina Joklíka. Psychické problémy způsobené válečnými útrapami a perzekucí kyjovských občanů, ale také potíže ve vlastní rodině, vyústily u Joklíka v těžkou neurastenii. 18. března 1915 ukončil život tak, že si vbodl do krajiny srdeční skalpel.

Rok 1918 přinesl konec války, rozpad Rakouska-Uherska a vznik Československé republiky. Kyjov se začíná v novém státě slibně rozvíjet. Vznikly nové městské čtvrtě s rodinnými i obecními činžovnými domy, vybudoval se vodovod a kanalizace, byly vydlážděny chodníky a vozovky, vznikaly nové podniky, těsně před 2. světovou válkou byla postavena okresní nemocnice.

Rozvoj města přerušila na šest let nacistická okupace. Svou daň válce zaplatili svými životy i kyjovští občané. Mnozí z nich byli účastníky odboje, jiní se nevrátili z koncentračních táborů nebo padli na

válečných bojištích. Na nacistickou rasovou nesnášenlivost doplatili kyjovští Židé. Z vyhlazovacích táborů se jich vrátilo jen několik.

Kyjov byl osvobozen rumunskými jednotkami Rudé armády 28. dubna 1945. Stejně jako tomu bylo po 1. světové válce, i nyní začíná obnova normálního života ve městě. Vyrůstají celá nová sídliště, podstatně se rozrostla nemocnice, v roce 1961 byl otevřen Domov důchodců a Ústav sociální péče pro mládež, přibýly nové mateřské a základní školy, závody, dopravu ve městě pomohl vyřešit nadezd nad železniční tratí Brno – Trenčianska Teplá. Přínosem pro zkvalitnění ovzduší byla plynofikace. Pro kulturní a sportovní vyžití nejen Kyjovských, ale i obyvatel z blízkého i širšího okolí, slouží letní kino, kino Panorama, Dům kultury, muzeum, městská knihovna, sportovní stadion, tenisové kurty, umělá ledová plocha, nově i aquapark s wellness zónou a zrekonstruované koupaliště.

Po roce 1989 se mnoho občanů pustilo po více než čtyřiceti letech do soukromého podnikání. Výsledkem jejich snažení jsou soukromé obchody a firmy s různým zaměřením. Některé navázaly na dřívější tradice, jiné jsou úplně nové.

I když po územní reorganizaci v roce 1960 přestal být Kyjov okresním městem, zůstává díky své poloze nadále kulturním, hospodářským a správním střediskem pro 41 obcí Kyjovska.